

Bestuursakkoord 2019 – 2024

tussen de partijen N-VA, CD&V en Groen

27 maart 2019

Inleiding

Ambitieuus aan de slag met de nieuwe realiteit is het credo van het provinciebestuur van Oost-Vlaanderen. Voor u ligt een ambitieus bestuursakkoord dat over alle beleidsdomeinen heen een frisse wind door de organisatie laat waaien. Als overheid willen we excelleren in wat we doen en zijn we niet te beroerd om gedurfde beslissingen te nemen. Dit bestuursakkoord is de leidraad waar de Deputatie en de bevoegde diensten de komende zes jaar mee aan de slag gaan. Hierbij focussen we op die zaken waarvoor de provincie een meerwaarde kan betekenen: bovenlokale takenbehartiging, ondersteunende taken op verzoek van andere overheden en initiatieven met het oog op gebiedsgerichte samenwerking tussen besturen in een regio.

In het eerste deel schuiven we acht speerpunten naar voren: onderwijs, economie, integraal waterbeleid, toerisme, mobiliteit, klimaat, ruimte en recreatiedomeinen. Deze speerpunten vormen geen afgebakend beleid, maar zijn te interpreteren als domeinen waar we prioritair werk moeten verzetten.

We erkennen dat er voor alle beleidsdomeinen werk op de plank ligt. In het tweede deel van dit bestuursakkoord zoomen we dieper in op de keuzes van het nieuwe bestuur. Het zijn beleidsvoornemens die de Deputatie de komende jaren in concrete acties zal vertalen.

Ten slotte geven we ook nog een overzicht van de bevoegdheidsverdeling. Een goede samenwerking tussen en met de verscheidene diensten is hierbij van kapitaal belang. Samen bundelen we de krachten, kijken we vooruit en bouwen we aan een sterk Oost-Vlaanderen.

De deputatie

Kurt Moens
eerste gedeputeerde

Leentje Grillaert
tweede gedeputeerde

Riet Gillis
derde gedeputeerde

Annemie Charlier
vierde gedeputeerde

Acht speerpunten

Ambitieuze onderwijs en vorming met expertise

Het Provinciaal Onderwijs biedt pluralistisch, kwaliteitsvol en betaalbaar onderwijs aan dat flexibel inspeelt op hedendaagse ontwikkelingen. We houden vast aan een brede persoonlijke ontwikkeling van de leerlingen en cursisten in nauwe samenwerking met alle betrokkenen. We onderscheiden ons als een ambitieuze onderwijsverstrekker met expertise in duidelijk afgebakende nichestudierichtingen. We doen dit enkel binnen de finaliteiten doorstroom/arbeidsmarkt en arbeidsmarkt. De finaliteit doorstroom bieden we niet aan. Met PAULO beschikken we over een vormingscentrum voor enerzijds de lokale besturen en anderzijds de veiligheidsdiensten. Om de onderwijskwaliteit te garanderen, blijven we investeren in de opleidingen.

Naar een duurzame en inclusieve economie

Als provinciebestuur stimuleren we het sociaal ondernemerschap en vestigen we extra aandacht op personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. We kiezen resoluut voor een circulaire kringlooeconomie waarin hergebruik van goederen en materialen de norm is. We stimuleren en inspireren lokale besturen daartoe met infosessies, adviezen, studies en analyses. Met bedrijventerreinmanagement blijven we ook inzetten op het verduurzamen en moderniseren van bedrijventerreinen zodat we economische en klimaatneutrale attractiepolen kunnen realiseren in Oost-Vlaanderen.

Een klimaatrobuust waterbeleid

We maken werk van een klimaatrobuust waterbeleid. Dat betekent dat we de gevolgen van aanhoudende droogte en van wateroverlast beperken, onder meer door een provinciaal meetnet op te zetten en verder te experimenteren met bufferbekkens. Daartoe bieden we de kans aan gemeenten om nog extra waterlopen over te dragen aan het provinciebestuur. Verhogen van de biodiversiteit en bestrijden van invasieve soorten vormt een rode draad in het integraal waterbeleid.

Toerisme voor elke Oost-Vlaming

Oost-Vlaanderen heeft heel wat troeven voor de natuur- en cultuurtoerist, de wandel- en fietstoerist, de zakentoeurist maar ook de toerist met een beperkt budget komt aan bod. Voor elk van hen ontwikkelt Toerisme Oost-Vlaanderen (TOV) en haar partners een zeer gevarieerd individueel en groepsaanbod. Voor de toeristische aanbieder wil TOV een kenniscentrum en vormingsinstelling zijn. We bouwen het Provinciaal Streekcentrum De Huysmanhoeve verder uit tot toeristische poort op het Meetjesland.

Snelle paden, trage wegen

Uitwerken van duurzame mobiliteitsalternatieven ligt op het kruispunt van de klimaat- en mobiliteitsuitdagingen en verdient de prioriteit. Als antwoord op deze uitdagingen krikken we de ambities fors op. We zetten in op de verdere uitbouw van een fijnmazig provinciaal fietsnetwerk en de versnelde uitrol van de fietssnelwegen. We ondersteunen en stimuleren duurzame mobiliteitsprojecten en bouwen verder aan een trage wegennetwerk.

Op maat van het klimaat

Als intermediair bestuur kiezen we voor een ambitieus en sociaal rechtvaardig klimaat- en natuurbeleid. We moderniseren het Klimaatactieplan en scherpen de doelstellingen aan in functie van een versnelde uitvoering van de CO₂-vermindering en de focus op klimaatneutraliteit in 2040. We rollen wijkrenovatieprojecten uit om de renovatiegraad op te krikken en vormen de milieucontracten om tot omgevingscontracten waarin we alle klimaatgerelateerde projecten en acties opnemen. We creëren extra natuur en robuuste groenblauwe netwerken en verdubbelen de provinciale bosindex.

Ruimte voor Oost-Vlaanderen

Vanuit een bovenlokale visie neemt de provincie een actieve rol op in het ruimtelijk omgevingsbeleid ter ondersteuning van de lokale besturen. Het provinciaal ruimtelijk beleidsplan vormt het kader voor een duurzaam en kwaliteitsvol ruimtelijk beleid dat doorwerkt in alle beleidsbeslissingen, plannen en vergunningsdossiers. Hierbij vestigen we de aandacht op het maximaal vrijwaren van onze open ruimte, natuurgebieden en waardevolle landschappen. Tegelijk zetten we slim in op verdichting en hoger ruimtelijk rendement op plaatsen waar dit mogelijk is. Hiervoor blijven we ruimtelijke uitvoeringsplannen, beleidskaders en afwegingskaders opstellen.

Recreatiedomeinen op maat van de provincie

De provinciale domeinen zijn het uithangbord van de provincie en moeten de toegangspoort worden voor toerisme en recreatie in een ruimere regio. De domeinen moeten het kader vormen voor natuurontwikkeling en erfgoed en bieden plaats voor bovenlokale evenementen. Met een integraal recreatieplan leggen we de ontwikkelingen vast voor elk domein met een duidelijke keuze tussen hoog- en laag-dynamische activiteiten. We kiezen resoluut voor een eenvormige beheersstructuur van de domeinen met voldoende autonomie binnen de provinciale werking.

Inhoudsopgave

Ondernemen	7
1. Economie en middenstand	7
2. Europese en internationale samenwerking	10
3. Mondiale solidariteit	10
Landbouw, platteland en dierenwelzijn	12
1. Landbouw	12
2. Platteland	13
3. Dierenwelzijn	13
Onderwijs en vorming	14
1. Onderwijs	14
2. Flankerend Onderwijsbeleid	15
3. PAULO	15
Recreatie en toerisme	16
1. Recreatiedomeinen	16
2. Toerisme	17
Onroerend erfgoed	18
1. Preventieve erfgoedzorg	18
2. Integrale landschapszorg	18
3. Sensibilisering en publiekswerking	19
4. Erfgoedsites	19
Klimaat, energie en leefmilieu	20
1. Klimaat en energie	20
2. Integraal waterbeleid	21
3. Milieu en natuur	22
Ruimtelijk omgevingsbeleid	24
1. Ruimtelijke planning	24
2. Vergunningenbeleid	25

Mobiliteit.....	27
1. Duurzame mobiliteit.....	27
2. Functioneel fietsnetwerk.....	27
3. Trage wegen	28
Interne organisatie	29
1. Werking en personeel.....	29
2. ICT en eGov	30
3. Steunpunt Data & Analyse	31
4. Communicatie	32
5. Financiën.....	33
6. Patrimonium	33
De Deputatie.....	35

Ondernemen

1. Economie en middenstand

Duidelijk afsprakenkader tussen de bevoegde diensten

We werken als provinciebestuur een duidelijk afsprakenkader uit met een heldere opsomming van taken en bevoegdheden tussen de dienst Economie enerzijds en de uitvoerende instellingen POM en EROV anderzijds. Door een nauwere samenwerking van deze instellingen verhogen we de efficiëntie en de slagkracht. Zo kunnen we dubbel werk vermijden. De provinciale dienst Economie, POM en EROV creëren geen concurrerend aanbod met andere publieke instanties zoals VLAIO en FIT.

Ruimte creëren en vrijwaren voor bedrijvigheid

Met de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij (POM) richt de provincie zich op het bovenlokaal en gebiedsgericht economisch beleid waarbij we door te Participeren, te Ondernemen en te Motiveren een gunstig ondernemersklimaat creëren. We ontwikkelen en vrijwaren ruimte voor bedrijvigheid en staan lokale besturen bij op vlak van herontwikkeling en omschakeling van onbenutte of vervallen bedrijfsgronden en brownfields. Dit bereiken we met samenwerkingsverbanden, masterplannen en RUP's.

We houden het aanbod van deze gronden en de ruimtebehoefte van ondernemingen in de gaten en we helpen bedrijven met herhuisvestingsprojecten zodat zij op die plaatsen kunnen werken waar ze ruimtelijk gezien het best thuishoren. Waar dit in samenwerking met lokale actoren en intercommunales een draagvlak krijgt, kan de provincie de POM opdracht geven om op te treden als (mede-) ontwikkelaar van bedrijventerreinen.

Met bedrijventerreinmanagement blijven we ook inzetten op het verduurzamen en moderniseren van bedrijventerreinen zodat we economische en klimaatneutrale attractiepolen kunnen realiseren in Oost-Vlaanderen. Bij de creatie van nieuwe bedrijvencentra is een algemene aanpak nodig. Hiertoe combineren we bedrijventerreinmanagement, clusters, de noden van nieuwe economieën, kennis, ervaring en dagelijkse expertise. We leggen hier altijd de nadruk op duurzaamheid. Met de POM werken we bovendien mee aan de uitbouw van bedrijventerreinen met een extra energie opslag- en omslag- functie.

We zetten de plannen voor de realisatie van de glastuinbouwcluster in Melsele stop. Er is hier geen draagvlak voor bij de lokale bevolking en het gemeentebestuur van Beveren. We werken het stopzettingsscenario nauwkeurig uit en gebruiken de vrijgekomen financiële middelen voor verduurzamende (energie-)investeringen op bedrijventerreinen, zodat we de opgebouwde glastuinbouwcluster-expertise maximaal kunnen benutten.

Mogelijkheden bieden aan (startende) ondernemingen

We richten ons als provincie niet op de individuele starter maar op clusters of thema's van het provinciaal economisch beleid. Startersbegeleiding en ondersteuning van individueel ondernemerschap verwijzen we door naar en werken we constructief samen met VLAIO. Alleen bij acquisitie voor eigen bedrijventerreinontwikkelingen, bedrijvencentra en in (EU-)projectomgeving zal de POM samenwerken met individuele bedrijven.

We ondersteunen mogelijkheden voor ondernemers en starters door de ontwikkeling van duurzame bedrijven-, innovatie, incubatiecentra en multifunctionele gebouwen. Dit gebeurt door participatie of in eigen beheer van de POM.

We bouwen een Logistiek Test Centrum (LTEC) op de terreinen van het Gentse bedrijvenpark Tech Lane Ghent (Eiland Zwijnaarde). Dit is een praktijkcentrum waar logistieke toepassingen en technologieën, kennis en ervaring en dagelijkse expertise bij elkaar komen. In het LTEC zullen bedrijven kunnen testen of een nieuwe technologie of procesaanpassing een meerwaarde vormt.

Zeehavens als motor voor de Oost-Vlaamse economie

Onze provincie bekleedt door de aanwezigheid van twee zeehavens (North Sea Port en Waaslandhaven) een unieke positie in Vlaanderen. De beide havens verdienen dan ook de nodige aandacht van het provinciebestuur. De fusie tussen de Gentse haven en Zeeland Seaports tot North Sea Port zorgt voor een toename van economische activiteit en is belangrijk voor de werkgelegenheid in de regio.

De provincie Oost-Vlaanderen is aandeelhouder van North Sea Port en wil een ondersteunende rol spelen in de havenontwikkelingen. We bekijken naar analogie met het project Gentse Kanaalzone welke noden er zijn in het Waasland en op welke manier we die noden kunnen aanpakken.

Speerpuntclusters als aanjager

De provincie Oost-Vlaanderen werkt sinds 2014 actief aan clusterbeleid. Met de studie 'Naar een slimme specialisatiestrategie in Oost-Vlaanderen' is toen het startschot gegeven voor een speerpuntenbeleid. De provincie selecteerde acht clusters. Binnen deze clusters nemen de provincie en de POM verscheidene initiatieven op vlak van netwerking, infrastructuur, internationalisering en cofinanciering/deelname aan projecten. We blijven inzetten op clustering van kennis- en onderzoeksinstellingen, ondernemingen en overheden.

Gezien de Vlaamse en Europese evoluties op vlak van slimme specialisatie onderzoeken we of de geselecteerde clusters nog altijd beantwoorden aan de huidige economische realiteit. Dit zullen we doen met de resultaten van het actualiseringsonderzoek. Hieruit leiden we de nieuwe noden af en kunnen we het clusterbeleid bijsturen. Met een actualisering van de slimme specialisatiestrategie kunnen we de beleidslijnen van de nieuwe programmaperiode voor Europese subsidiefondsen vertalen naar de Oost-Vlaamse context.

Naar een inclusieve en duurzame economie

Het provinciebestuur stimuleert het sociaal ondernemerschap en vervult een brugfunctie tussen reguliere en sociale-economieondernemingen. We ondersteunen lokale besturen met de uitbouw van de regierol op vlak van sociale economie en we stimuleren proeftuinen en experimenten binnen de sociale economie. We vestigen extra aandacht op personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Als provinciebestuur kiezen we resoluut voor een duurzame en klimaatneutrale toekomst, dat is onlosmakelijk verbonden aan het verantwoord ondernemerschap. We streven naar een kringloopeconomie waarbij het hergebruiken van goederen en materialen de norm is. De provincie neemt hierbij het voortouw om deze transitie te realiseren. We stimuleren en inspireren de lokale besturen hiervoor met infosessies, adviezen, studies en analyses.

Met 'Logistiek 2.0' zetten we als provinciebestuur volop in op een verduurzaming van logistiek. Dit doen we door innovatie te stimuleren en duurzame, nieuwe logistieke modellen en concepten te implementeren. We zetten in op een vervoersverschuiving naar binnenvaart en op het meest optimale gebruik van de diverse en vooral duurzame transportmodi voor vervoer binnen onze provincie.

Bloeiende handel en middenstand

Middenstand

Oost-Vlaanderen telt heel wat familiebedrijven en middenstanders. Deze ondernemers zijn sterk lokaal verankerd en geven - vaak op kleinere schaal, met eigen kapitaal en bijhorend persoonlijk risico - vorm aan onze welvaart.

Een bloeiende lokale middenstand versterkt onze dorpen en steden. Het bestuur moedigt de Oost-Vlaming aan om lokaal te kopen en zet de middenstander in een positief daglicht. Samen met de directie Ruimte werken we aan een streefbeeld voor steenwegen en vermijden we nieuwe handelslinten en baanwinkels. Samen met de gemeenten kijken we op welke manier we mogelijkwijs – met convenanten en verordeningen – een kernversterkend detailhandelsbeleid kunnen voeren.

Met handelaarsenquêtes in en voor gemeenten geven we de handelaars een stem in het lokaal beleid.

EROV

De Economische Raad voor Oost-Vlaanderen (EROV) stimuleert de duurzame groei van die ondernemingen, en werkt hiervoor nauw samen met de kennisinstellingen en partners uit het sociaaleconomische middenveld.

Leernetwerken

Om ondernemingen te sensibiliseren rond de veranderende omgeving, bouwen we een kenniscluster 'Ondernemen in 2030' uit. Deze kenniscluster inspireert rond toekomstdenken, roept op tot actie en biedt inzichten in de uitdagingen én opportuniteiten voor de toekomst. We werken twee speerpunten in diepte uit: duurzaam ondernemen en digitalisering/robotisering.

EROV zet in op lerende netwerken rond algemene en specifieke thema's en op diverse doelgroepen (zoals deeleconomie, vrijetijdseconomie, horeca, maaksectoren en ambachten, vrije beroepen,...). We vestigen extra aandacht op de markten in onze provincie: een belangrijk sociaaleconomisch gebeuren.

EROV stimuleert de ontwikkeling van ondernemersvaardigheden bij leerlingen, studenten en de groeiende groep van freelance ondernemers en ondernemers in bijberoep.

Zorgeconomie

De zorgeconomie groeit jaar na jaar. Oost-Vlaanderen is rijk aan zorginstellingen, internationaal gerenommeerde kenniscentra en heel wat zorgprofessionals en -ondernemers. EROV zet in op efficiëntie en schaalvoordelen in de zorg. Het Platform Oost-Vlaamse ziekenhuizen dient hier als hefboom.

Streekproducten

EROV bouwt verder aan een netwerk met meer dan 200 voedselproducenten en zet verder in op de connectie met de Oost-Vlaamse kenniscluster rond voeding (onder andere UGent, ILVO, PCG). Kennisdeling en ontwikkeling van nieuwe businessmodellen staan centraal.

We behouden het Promotiecentrum voor Oost-Vlaamse streekproducten met een focus op extra aanbod, promotie en nieuwe afzetmarkten.

We zetten een pilootproject op voor de vermindering van voedselverspilling in samenwerking met korte keteninitiatieven.

2. Europese en internationale samenwerking

Het provinciebestuur is al jaren een erkende actor en partner in Europese programma's. Als streekmotor vervult het bestuur een schakelfunctie tussen Europa en Oost-Vlaamse lokale besturen, publieke en private organisaties en burgers. Europa stelt, ook in Oost-Vlaanderen, veel financiële middelen ter beschikking. Deze bieden steun voor een economische groei, werkgelegenheid en duurzaamheid.

In de nieuwe bestuursperiode willen we met het informatiepunt Europa Direct de brug blijven slaan tussen Europa en elke Oost-Vlaming.

We benutten ten volle het Europees cohesiebeleid voor het verwezenlijken van concrete veranderingen inzake klimaat, energie, duurzaamheid, economische ontwikkeling, arbeidsmarktbeleid. Voor de volgende programmaperiode 2021-2027 liggen de klemtonen op innovatie, steun voor kleine ondernemingen, digitale technologieën, industriële modernisering, investering in een koolstofarme en circulaire economie en de bestrijding van klimaatverandering.

We zetten de grensoverschrijdende samenwerking met Nederland verder.

Handelsmissies zijn geen kerntaak van de provincie. We stellen ons dan ook terughoudend op met betrekking tot het organiseren van dergelijke missies. Een participatie van de provincie kan alleen als de missies een aantoonbare economische en/of wetenschappelijke toegevoegde waarde opleveren voor de Oost-Vlaamse betrokkenen. FIT (Flanders Investment & Trade) is de centrale actor voor het organiseren van handelsmissies in Vlaanderen. De provincie kan een ondersteunende rol opnemen ten opzichte van FIT of andere actoren.

We sturen het algemeen reglement over zendingen naar het buitenland bij en als een vliegreis nodig is, compenseren we de CO₂.

3. Mondiale solidariteit

Solidariteit met de mensen in het Zuiden blijft een aandachtspunt. Het bestuur besteedt 0,7% van haar budget aan mondiale solidariteit. De uiteindelijke doelstellingen liggen in het Zuiden.

Regiowerking: structurele samenwerkingsprojecten

We realiseren mondiale solidariteit in de structurele samenwerking die we op touw zetten met drie regio's in het Zuiden: de Cordillera-regio (Filipijnen), Province du Sud (Rwanda) en de provincie Esmeraldas (Ecuador). Samen met Vlaamse ngo's, met het Noord-Zuidoverleg en lokale en regionale partners in het Zuiden werken we aan duurzame ontwikkelingsprocessen in diverse sectoren: een betere toegang tot basisdiensten zoals gezondheidszorg, drinkwater, landbouwproductie en dus een verhoogd inkomen; hulpverlening voor mensen met een beperking; en participatie van de lokale bevolking aan zowel de projecten maar ook aan de samenleving. We verankeren in Ecuador de resultaten van de jarenlange samenwerking. De samenwerking zelf beëindigen we tegen eind 2022. Het vrijgekomen budget verdelen we over de projecten in Rwanda en de Filipijnen.

Daartoe sluiten we samenwerkingsovereenkomsten tussen de betrokken partijen (provincie, Vlaamse ngo's en partners in het Zuiden). Tegelijk proberen we - waar mogelijk en zinvol - om andere Vlaamse actoren te koppelen aan partners in deze drie regio's om daar ons beleid te versterken: (hoge)scholen of universiteiten, gemeenten, ziekenhuizen,...

Subsidies voor kleinere projecten in het Zuiden

Ook willen wij de Oost-Vlaamse vierde pijler en de ngo's die actief zijn in landen in ontwikkeling steunen. We brengen hen samen rond tafel in een Noord-Zuidoverleg. Voorwaarde is dat zijzelf ook steun zoeken bij de Oost-Vlaamse bevolking en zo meewerken aan draagvlakverbreding voor mondiale solidariteit.

We nemen met het Oost-Vlaams Noord-Zuidoverleg structureel de draad opnieuw op. Zij worden partner nummer één om het provinciaal beleid over mondiale solidariteit te adviseren.

Lokale besturen ondersteunen

Daarnaast willen we blijven inzetten op versterking van het wereldburgerschap van onze inwoners, onder meer door onderwijs. Het ondersteunen van steden en gemeenten breiden we uit met het oog op een sterk mondiaal beleid. Dit moet zich lokaal uiten in een goed gedragen beleidsplan dat bijvoorbeeld een stedenband, ondersteuning van lokale ngo-initiatieven, en Fair Trade-aspecten kan omvatten. Op die manier helpen we de doelstellingen van agenda 2030 bereiken.

Oost-Europa laten uitdoven

We bouwen de ondersteuning in functie van samenwerking met initiatieven of lokale besturen in Oost-Europa verder af en reduceren die naar nul.

Landbouw, platteland en dierenwelzijn

1. Landbouw

Ruimte voor landbouw

De land- en tuinbouwsector is en blijft een belangrijke sector voor onze provincie en verdient dan ook blijvende steun. De sierteeltsector neemt een bijzondere plaats in. Ongeveer 90 % van de Belgische sierteelt situeert zich in Vlaanderen en de helft ervan zelfs in Oost-Vlaanderen.

De Provincie Oost-Vlaanderen wil inzetten op ruimte om te ondernemen voor de land- en tuinbouwers. We houden rekening met de tendens naar schaalvergroting. Herbestemming van hoeves blijft ook naar de toekomst een belangrijke uitdaging in een omgeving waar de beschikbare oppervlakte steeds meer onder druk komt te staan.

Ruimte om te ondernemen slaat niet alleen op de fysieke ruimte. De land- en tuinbouwsector is een sector in beweging. De korte keten komt meer en meer als aanvullend marktmodel naar voren. De provincie erkent deze inspanning en beperkt zich niet tot één bepaald type van land- en tuinbouw, maar ziet dat bijvoorbeeld ook biolandbouw opgang maakt.

Naast het feit dat landbouw ruimte nodig heeft in de toekomst, heeft de open ruimte in Vlaanderen op haar beurt de landbouw als bewaker van deze open ruimte nodig. Landbouw is namelijk multifunctioneel en vervult niet alleen een economische en productieve rol in het buitengebied. Ze heeft ook een belangrijke milieukundige, maatschappelijke en strategische functie. In het recente verleden lag de focus vooral op de landbouwproductiefunctie. Deze blijft belangrijk als producent van voedsel. De veranderende samenleving brengt de landbouw er echter opnieuw toe een rol op te nemen die in de verdrukking was geraakt. Heel wat sectoren binnen de landbouw zijn in staat om die nieuwe functies op te nemen en doen dit al.

Een sterker imago

Imagoversterkende initiatieven zoals landbouweducatie, promotie van lokale producten,... dragen bij tot een goed ondernemersklimaat voor de land – en tuinbouwsector. Deze verhogen het maatschappelijk draagvlak en creëren meer ruimte voor de sector. Stadslandbouw kan hierbij een link vormen tussen verstedelijkt gebied en platteland en het begrip voor landbouw en zijn producten verhogen.

Wetenschappelijke ondersteuning

Met de provinciale proefcentra voor aardappelen, groenten en sierteelt werkt de provincie aan kennis en innovatie voor de sector. De Proefcentra beschikken hiervoor over twee belangrijke en complementaire onderzoekslijnen: enerzijds het toegepast wetenschappelijk onderzoek en anderzijds het praktijkgericht onderzoek. Vanuit het beleid stimuleren en ondersteunen we de samenwerking met andere kennisinstellingen.

Een belangrijke uitdaging voor de komende jaren vormt de impact van het wijzigend klimaat op de sector, waarbij we zowel maatregelen rond adaptatie als mitigatie moeten bekijken. In wetenschappelijk en praktijkgericht onderzoek dienen we na te gaan hoe we dit samen met de landbouw op een duurzame manier kunnen opvangen. Ook het maken van de vertaalslag naar de sector ziet de provincie als een belangrijke opdracht.

Een degelijke dienstverlening vanuit de provincie naar de landbouwers is onontbeerlijk. Daarbij komt een integrale benadering op de eerste plaats. Niet alleen het aspect landbouw in al haar facetten is belangrijk maar ook hoe beslissingen op andere beleidsdomeinen effect hebben op de sector. We bouwen een beleidsmatige reflex in om deze effecten te screenen en de aanwezige expertise binnen de provinciale diensten en de provinciale proefcentra hiervoor aan te wenden. Ook de samenwerking met andere actoren binnen de land- en tuinbouwsector stimuleren we. Zo werken we - in overleg met alle actoren - bijvoorbeeld ook in de toekomst verder aan erosiebestrijding.

2. Platteland

Sterke kernen

Naast ondersteunen van de land –en tuinbouwsector zetten we ook in op het Plattelandsbeleid. Het is een belangrijke hefboom voor de (be)leefbaarheid van het platteland. Landbouw is hierbij een belangrijke actor, maar het plattelandsbeleid gaat breder. Versterken van de dorpskernen, is hierbij cruciaal. De provincie Oost-Vlaanderen zet in op een actief dorpenbeleid in samenwerking met de verscheidene actoren op het platteland, niet in het minst de dorpen zelf. Het sociaal weefsel en lokale dienstverlening en voorzieningen stimuleren zijn kernwaarden. De provincie wil met het Plattelandsloket gemeentelijke ambtenaren, beleidsmakers en openbare besturen ondersteunen bij de uittekening van hun plattelandsbeleid. De uitbouw kan onder meer door de beheersing van de diverse subsidiekanalen, waarbij we ook voldoende aandacht vestigen op de verborgen problematieken.

Vzw RATO

Vzw RATO neemt een bijzondere plaats binnen de provinciale werking. Initieel is de vzw opgericht om de ratten te bestrijden maar is nu al veel ruimer actief in overlastbestrijding. We moeten bekijken of we deze dienstverlening niet verder kunnen uitbreiden naar de gemeenten.

3. Dierenwelzijn

We zorgen voor een aangepast subsidiereglement met eenvoudige aanvraagprocedure voor alle erkende dierenasielen en voor de opvangcentra voor vogels en wilde dieren.

Daarnaast ondersteunt de provincie de gemeenten om een diervriendelijk zwerfkattenbeleid te voeren conform de TNR-methode: vangen (trap), steriliseren (neuter) en terugplaatsen (return). De lokale besturen kunnen hiervoor – tegen een billijke vergoeding – een beroep doen op de vzw Rato.

Tenslotte moeten we lokale besturen sensibiliseren over hun rol in het kader van dierenwelzijn door hen bijvoorbeeld voorbeeldprojecten inzake dierenwelzijn aan te reiken.

Onderwijs en vorming

1. Onderwijs

Het Oost-Vlaams provinciaal onderwijs kenmerkt zich door de aanwezigheid van verscheidene onderwijsvormen: het buitengewoon onderwijs, het technisch en beroepsonderwijs en het volwassenenonderwijs. We dragen in de inrichting van onderwijs de drie pijlers van een waarde-gedreven organisatie hoog in het vaandel: bestuiven, innovatie en excelleren.

We schuiven hiervoor vier ambities naar voren:

- Leerlingen, studenten, cursisten, leerkrachten en medewerkers hun talenten maximaal laten ontwikkelen;
- Een warme organisatie zijn waar iedereen zich thuis voelt;
- Dé kwaliteitsreferentie en partner zijn voor bedrijven en andere professionele organisaties;
- Pionier zijn op vlak van innovatie en duurzaamheid.

Onderwijs van de toekomst

Het Provinciaal Onderwijs biedt pluralistisch, kwaliteitsvol en betaalbaar onderwijs dat flexibel inspeelt op hedendaagse ontwikkelingen en eigenheden. Professionele medewerkers staan borg voor een brede persoonlijke ontwikkeling van de leerlingen en cursisten in nauwe samenwerking met alle betrokkenen.

Onze scholen en centra zetten in op innovatie in een eigentijdse infrastructuur. Daartoe geven we verdere uitvoering aan of sturen we de Masterplannen Infrastructuur bij. We werken met dynamische leermiddelen en methodieken en garanderen een inspirerende en motiverende leer-, leef- en werkomgeving. We bereiden leerlingen voor op de arbeidsmarkt en/of het hoger onderwijs. Hetzelfde doen we met volwassenen die een tweede kans grijpen om een diploma secundair of hoger onderwijs te behalen.

Een school moet een veilige haven zijn waar kinderen zichzelf kunnen ontwikkelen tot geëmancipeerde volwassenen die ongeremd hun talenten ontdekken en ontwikkelen. Het onderwijs speelt daarom een sleutelrol in een positieve integratie van jongeren en biedt de garantie op een neutrale leeromgeving.

Ten slotte zetten we het Oost-Vlaamse provinciaal onderwijs verder op de kaart. We werken een visie uit waarin we spreken over twee hoofdafdelingen: de zachte en de nijverheid. De hoofdafdelingen zijn een bundeling van verwante opleidingen. We stappen ook af van de omslachtige benaming van de onderwijsinstellingen en trekken resoluut de kaart van campussen.

Ambitieuze onderwijs met expertise

De verdere uitbouw van het arbeidsmarktgericht onderwijs in specifieke investeringsintensieve studierichtingen en opleidingen horen tot onze kerntaken. Dit engagement moet het voortbestaan van die arbeidsmarktgerichte studierichtingen en opleidingen garanderen en moet het rendement van het onderwijs bevorderen. We vestigen de aandacht op investeringen die de verdere uitbouw verzekeren van onder meer het technisch en beroeps secundair onderwijs, de kwaliteitszorg, de zorgverbreding en de IT-ondersteuning.

We onderscheiden ons als een ambitieuze onderwijsverstrekker met expertise in duidelijk afgebakende onderwijsvormen, domeinen en studierichtingen waar we het verschil kunnen maken. Dit doen we alleen binnen de finaliteiten doorstroom/arbeidsmarkt en arbeidsmarkt. De finaliteit doorstroom bieden we niet aan. We streven ernaar om coherente opleidingen aan te bieden, waarbij de richtingen uit de eerste graad aansluiten op die in de tweede en derde graad.

In het PCVO willen we het huidige aanbod van opleidingen houden en geven we voorrang aan opleidingen afgestemd op de noden van de arbeidsmarkt.

Professionalisering

Het onderwijzend personeel speelt een belangrijke rol in het bereiken van eindtermen en ontwikkelingsdoelen en in het leerproces dat daartoe leidt. Naast een kwalitatief hoogstaande lerarenopleiding is een samenhangend proces van permanente professionalisering nodig om de medewerkers continu handvaten aan te reiken. We blijven verder inzetten op die professionalisering om op die manier kwaliteitsvol onderwijs te blijven garanderen.

2. Flankerend Onderwijsbeleid

Het flankerend onderwijs focust op kerntaken waarbij het een onderscheidende rol kan spelen voor tal van partners uit de bedrijfswereld en overheden. We schuiven hierbij drie doelstellingen naar voren:

- Bevorderen van de gekwalificeerde uitstroom
- Optimaliseren van de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt
- Versterken van de onderwijsontwikkeling

Betaalbaar onderwijs

Het provinciaal onderwijs staat gelijk aan betaalbaar onderwijs en dat willen we zo houden. We blijven inzetten op de kostenbeheersing van de scholen zonder in te boeten aan kwaliteitsvol onderwijs.

Voor het personeelsbestand van het provinciaal onderwijs zetten we maximaal in op aanwerven van gesubsidieerd personeel.

We bereiden ons voor op de aankomende fiscale maatregel die toestaat bedrijven mee te laten investeren in de verdere technische, didactische uitrusting. Daarbij engageren we ons ertoe dat voor elke euro die bedrijven investeren, we zelf een euro toevoegen.

3. PAULO

Met PAULO beschikken we over een vormingscentrum voor enerzijds de lokale besturen en anderzijds de veiligheidsdiensten.

Om de onderwijskwaliteit van PAULO te garanderen, blijven we investeren in de verscheidene opleidingen. We focussen hierbij op de vier belangrijkste uitdagingen voor de opleiding:

- verdere digitalisering (inclusief de PAULO-centrale)
- meer geïntegreerde werking met de verdere uitbouw van multidisciplinaire cultuur en inzet van ondersteuning,
- geleidelijke gelijkschakeling van de vergoeding van de docenten en inzet van voldoende lesgevers om de onderwijskwaliteit te waarborgen en
- uitvoering geven aan het Masterplan met hoofdzakelijk een nieuwbouw en aanvullende faciliteiten

We focussen met PAULO op de veiligheidsopleidingen. Voor de Bestuursopleidingen onderzoeken we de integratie bij het PCVO.

Recreatie en toerisme

1. Recreatiedomeinen

De provinciale domeinen zijn het uithangbord van de provincie en overstijgen de lokale gemeenten als het gaat om budget, beheer en uitstraling. De domeinen moeten de toegangspoort worden voor toerisme en recreatie in een ruimere regio. Hiervoor werken we een globaal integraal recreatieplan uit met een visie op elk domein.

Ruimte voor ontspanning

Met de provinciale recreatiedomeinen biedt de provincie een laagdrempelige, kwaliteitsvolle en sociale dag- en verblijfsrecreatie aan. Klantvriendelijkheid en duurzaamheid zijn hierbij de kernwaarden. Naast actieve en passieve recreatie vormen de verscheidene provinciale domeinen het kader voor toerisme, natuurontwikkeling, natuur- en erfgoededucatie en evenementen met een bovenlokale uitstraling. Dit gebeurt altijd in harmonie met de omgeving en in synergie met de gemeenten. De provinciedomeinen zijn ook een garantie op groene ruimten in onze reeds dichtbevolkte provincie. In de verstedelijkte omgevingen zal het belang van het groengehalte in de domeinen blijven stijgen. Nieuwe hoog-dynamische activiteiten zijn dan ook uit den boze; de provinciedomeinen blijven in de eerste plaats aantrekkelijke en groene gebieden voor zachte recreatie.

Tijdens deze bestuursperiode vieren we op de gepaste manier het 50-jarig bestaan van Puyenbroeck (2019), Het Leen (2023) en De Ster (2023) en het 30-jarig bestaan van De Gavers (2023).

Investeren op basis van een globaal plan en binnen een eenvormige beheersstructuur

We onderhouden en vernieuwen in de volgende bestuursperiode onze domeinen. Waar nodig investeren we in het patrimonium op basis van een duidelijk en haalbaar investeringsplan, waarbij we een keuze maken voor hoog- of laag-dynamische activiteiten, vertrekkende vanuit de visie in het integraal recreatieplan. We scheppen duidelijkheid in het kluwen van concessies, huurovereenkomsten en contracten. Daarbij streven we ook naar eenvormige tarieven en maximale toegankelijkheid om zo veel mogelijk burgers de kans te geven te genieten van het aanbod op de provinciedomeinen, rekening houdend met de kostprijs. We kiezen ook resoluut voor een eenvormige beheersstructuur van de recreatiedomeinen, met voldoende autonomie binnen de provinciale werking.

Aandacht voor natuur en erfgoed

In alle domeinen vestigen we de aandacht op natuur en erfgoed. We bouwen het Levend Erfgoedpark in Puyenbroeck verder uit en ontsluiten het. Voor het nieuwe domein Nieuwdonk te Berlare zoeken we naar synergie en eventueel gemeenschappelijk beheer met het aanpalende Donkmeer. In dit gebied ligt de klemtoon op zachte recreatie en laag-dynamische activiteiten met respect voor de natuurwaarden en de omgeving. Ook voor de Brielmeersen trekken we de kaart van zachte recreatie met een ruim groenaanbod. Het domein wordt de toegangspoort vanaf het water tot het stedelijk gebied Deinze.

2. Toerisme

Vzw Toerisme Oost-Vlaanderen en de regionale toeristische organisaties

De vzw Toerisme Oost-Vlaanderen (TOV) is het voornaamste instrument waarmee het provinciebestuur de toeristische ondernemer ondersteunt. Niet alleen creëert TOV allerlei producten en projecten, voornamelijk met de wandel- en fietsknooppunten, ook helpt ze de sector om zelf acties op te zetten, samen met de vijf regionale toeristische organisaties in het Waasland, Scheldeland, Vlaamse Ardennen, Leiestreek en Meetjesland.

TOV voert de communicatie en marketing naar de binnenlandse toerist en gaat dus voor een 'toerisme dicht bij huis'.

De opgemaakte provinciale en regionale strategische plannen blijven de leidraad om het toeristisch beleid te realiseren.

Voor de toeristische aanbieder wil TOV een kenniscentrum zijn waar we dankzij data-analyse en onderzoek beleidsgegevens genereren.

Bedrijven maken we warm om vergaderingen, ontmoetingen en evenementen in Oost-Vlaanderen te laten doorgaan. Toeristische ondernemers die deze bedrijven kunnen ontvangen, brengen we bijeen en sporen we aan om hun aanbod te verruimen en nog aantrekkelijker te maken.

Toerisme voor allen

Ook de toerist zonder groot budget is meer dan welkom. Er zijn ondertussen tientallen Rap-op-Stap-kantoren in onze provincie waar ze een uitje kunnen boeken en een overzicht kunnen krijgen van het budgetvriendelijk vrijetijdsaanbod van ons bestuur.

Huysmanhoeve

Ook de verdere uitbouw van het Provinciaal Streekcentrum De Huysmanhoeve in Eeklo staat op de agenda. De hoeve, met de toegangspoort als oudste gebouw van Eeklo en omstreken, is nu reeds de uitvalsbasis voor heel wat toeristen die de streek willen verkennen, mede dankzij het feit dat Toerisme Meetjesland zijn onthaalcentrum op de hoeve kent. Het Plattelandscentrum (PLC) Meetjesland blijft uitvoerder van het provinciaal beleid op de hoeve.

Onroerend erfgoed

De provincie wil blijven inzetten op het behoud, de restauratie en de ontsluiting van alle vormen van onroerend erfgoed: beschermde monumenten, relictlandschappen en dorpsgezichten, archeologische sites, kleine landschapselementen,...

Sinds de inwerkingtreding van het Onroerenderfgoeddecreet is het bestuurlijk erfgoedlandschap in Vlaanderen grondig hertekend. Daarom legt het provinciaal erfgoedbeleid in de toekomst een duidelijke focus en richt zich in hoofdzaak op een dienstverlening aan lokale besturen en in mindere mate rechtstreeks naar de burger. Advisering van (private) eigenaars van erfgoed is niet langer een taak van de provincie; die rol is overgenomen door Vlaanderen, de gemeenten en de intergemeentelijk onroerenderfgoeddiensten (IOED). De provincie blijft wel een aanspreekpunt voor de lokale overheden en helpt hen bij de uitbouw van een lokaal erfgoedbeleid en de opstart van een IOED.

Aandacht voor erfgoed, erfgoedzorg en erfgoedontsluiting wordt een algemeen uitgangspunt bij alle beleidsbeslissingen op provinciaal niveau. We zorgen dan ook voor een erfgoedtoets ten behoeve van de eigen grondgebonden diensten, in het bijzonder in vergunningsdossiers en ruimtelijke plannen.

1. Preventieve erfgoedzorg

Als provinciale organisatie onder de koepel Monumentenwacht Vlaanderen vzw blijven we de eigenaars en beheerders van monumenten en bouwkundig erfgoed, die aangesloten zijn bij Monumentenwacht, ondersteunen met bouwkundige inspecties en gespecialiseerd advies. Daarbij zetten we vooral in op preventie en goed beheer.

De expertise en inzet van onze monumentenwachters integreren we nog meer dan vroeger in het ruimere provinciale erfgoedbeleid. We onderzoeken of we de werking van Monumentenwacht kunnen verbreden naar landschapszorg in samenwerking met de regionale landschappen.

2. Integrale landschapszorg

De provincie neemt een actieve verantwoordelijkheid in het behouden en versterken van de landschappelijke kwaliteit en het stimuleren van duurzaam landschapsbeheer in beschermde landschappen, ankerplaatsen en relictzones. Samenwerking en afstemming met andere actoren zijn cruciaal in het behoud en de versterking van de (historische) kwaliteit van een landschap.

De provincie ontwikkelt een algemene visie op landschapszorg en vertaalt deze in concrete doelstellingen, toetsingskaders en actieplannen. Dit vereist een coproductie tussen het beleidsdomein erfgoed enerzijds en ruimte, natuur en landbouw anderzijds.

3. Sensibilisering en publiekswerking

De provincie blijft inzetten op publiekswerking en ontsluiting om het belang van ons erfgoed en de zorg voor dat erfgoed te duiden. Op die manier versterken we het draagvlak voor de erfgoedzorg en betrekken we de inwoners meer bij hun eigen geschiedenis.

De provincie werkt daarom actief mee aan Openmonumentendag, molendagen en de archeologiedagen. Om de bekendheid van het provinciaal erfgoed te versterken, ondersteunen we innovatieve ontsluitingsprojecten van lokale besturen in samenwerking met Toerisme Oost-Vlaanderen en de Regionale Landschappen.

Met het project “Erfgoedspokkels” geven we gemeenten en lokale erfgoedverenigingen een duwtje in de rug voor het voeren van een lokaal erfgoedbeleid met een laagdrempelige publicatie. Op het vlak van gespecialiseerde, vaak lokale erfgoedpublicaties zet de provincie een stap terug. Door middel van een vernieuwde provinciale erfgoedprijs brengen we toonaangevende projecten rond restauratie en herbestemming, landschapszorg en erfgoedwerking in beeld.

4. Erfgoedsites

De bestaande provinciale erfgoedsites in Ename, Velzeke, Baasrode en het Mola in Wachtebeke worden professioneel verdergezet, waarbij we vooral inzetten op publiekswerking en educatie om een breed publiek in contact te brengen met onroerend erfgoed en archeologie. Hiervoor zoeken we synergie met de lokale actoren. We streven naar een eenvormig beheer van alle erfgoedsites. We behouden en optimaliseren de uitleendiensten voor erfgoedmateriaal.

We optimaliseren de bestaande depotcapaciteit in de twee erkende provinciale erfgoeddepots in Ename en Velzeke en investeren waar nodig. We ontsluiten onze archeologische objecten ook naar het grote publiek.

Het maalvaardig houden van de verscheidene molens in onze provincie blijft een topprioriteit. Mola bouwen we verder uit als voorbeeldsite op het vlak van molenerfgoedzorg.

De scheepswerven van Baasrode worden hét ontmoetingspunt voor de varend erfgoedgemeenschap voor binnenscheepvaart. De site zullen we verder restaureren en ontwikkelen in samenwerking met TOV, de stad Dendermonde en de lokale erfgoedverenigingen.

Klimaat, energie en leefmilieu

1. Klimaat en energie

De klimaatuitdaging: groter dan ooit

Een belangrijke uitdaging voor onze samenleving is zonder twijfel de aanpak van, voorbereiding op en aanpassing aan het veranderende klimaat. Op elk bestuursniveau zijn doortastende en coherente maatregelen nodig. We mogen de rol van de provincie als intermediair bestuur hierin niet onderschatten. We kiezen voor een ambitieus en sociaal rechtvaardig klimaatbeleid.

Verscheidene parameters wijzen op een achterstand op het traject naar klimaatneutraliteit in 2050. Een doeltreffender beleid is dan ook noodzakelijk om de initiële doelstelling te halen. We trappen op alle fronten een versnelling hoger. We maken nog veel meer connecties tussen diverse beleidsdomeinen en leggen de focus op klimaatneutraliteit in 2040, conform de aanbevelingen van het IPCC (*Intergovernmental Panel on Climate Change*). Hierbij willen we ambitieus zijn en met alle actoren zoeken naar de meest effectieve maatregelen. Daartoe actualiseren we ook het klimaatplan.

CO₂-reductie als doel en leidraad, samenwerking als middel

We actualiseren het Klimaatactieplan en scherpen de doelstellingen aan in functie van een versnelde afbouw van de CO₂. We voeren het klimaatactieplan uit in een geïntegreerde en horizontale werking met en over alle beleidsdomeinen heen. We werken regionaal samen en stemmen af op andere doelstellingen van het omgevingsbeleid. We blijven verder inzetten op subsidies voor Energieambassadeurs.

Klimaatgezonde omgevingen om te wonen en te werken

Oost-Vlaanderen heeft een renovatiegraad die lager ligt dan het Vlaams gemiddelde. Een inhaalbeweging is dus noodzakelijk. We versterken het Provinciaal Steunpunt Duurzaam Wonen en Bouwen om de renovatiegraad in de provincie op te trekken. We rollen, in samenwerking met lokale besturen, wijkrenovatieprojecten uit. Die schaalvergroting moet de renovatiegraad opkrikken tot het gewenste niveau om de klimaatdoelstellingen te halen. We zoeken actief naar instrumenten en partners om alle mogelijke drempels om renovatie-ingrepen uit te voeren, weg te werken.

Ondersteuning lokale besturen

Met de ondertekening van de burgemeestersconvenant tonen vele lokale besturen hun ambitie om ook lokaal een coherent klimaatbeleid uit te rollen. De provincie blijft dit als facilitator en regisseur opvolgen en begeleiden. We vormen de Milieucontracten om tot Omgevingscontracten waarin we alle klimaatgerelateerde projecten en acties opnemen. De adviesverlening op wijkniveau breiden we uit naar verduurzaming van wijken.

We werken samen met burgers, andere bestuursniveaus, intercommunales, ondernemingen en het middenveld in het uitwerken en uitvoeren van beleidsacties. Hierdoor creëren we draagvlak en maximaliseren we de kans dat we slagen.

Regionale klimaataanpak

We zetten verder in op klimaatbestendige landschappen, waar diverse beleidsdomeinen samenkomen. We creëren robuuste groenblauwe netwerken die de hele provincie dooraderen. Naast het faciliteren van lokale besturen zet de provincie ook verder in op een regionale aanpak.

Als onderdeel van een ambitieus klimaatbeleid, is energie een niet te onderschatten beleidsdomein. Een CO₂-nuluitstoot vraagt een heuse energieomslag van fossiel naar hernieuwbaar. Zowel energiebesparing, energieproductie en energie-efficiëntie blijven prioritair. De provincie neemt een actieve regisseursrol op om de realisatie van de onderdelen van de visie Energielandschap 2050 mogelijk te maken. We starten bij de zones in het bestaande beleidskader wind en breiden dit geleidelijk uit naar alle vormen van energie.

We bouwen verder aan een fijnmazig netwerk van windenergie en onderzoeken hoe we een hogere burgerparticipatie kunnen stimuleren. We nemen ook een ondersteunende rol op in het nieuwe, ondersteunende Vlaams beleid rond kleinschalige windenergie. Kleinschalige windenergie biedt vooral naar lokale besturen en KMO's interessante mogelijkheden om in eigen energievoorziening te voorzien.

We werken een plan uit om de potentie van kleinschalige biogas- en biomassacentrales en warmtenetten in kaart te brengen.

Horizontaal beleid en voorbeeldfunctie

Ons ruimtelijk model leidt tot energieverstopping. Daarnaast hypothekeert ze de uitrol van hernieuwbare energiebronnen, de productie van voedsel en de uitbouw van klimaatgezonde landschappen. Een horizontaal beleid over alle diensten heen is noodzakelijk als rode draad.

We versterken deze samenwerkingen tijdens deze bestuursperiode nog verder, dit onder andere door de invoering van een klimaattoets. De provincie heeft een voorbeeldrol en koopt zelf 100% hernieuwbare energie van eigen bodem aan. Als goede huisvader schakelen we inzake energietransitie voor het eigen patrimonium een versnelling hoger.

2. Integraal waterbeleid

Klimaatrobuust waterbeleid

Waterbeheer is en blijft een kerntaak van de provincie. Ecologische herinrichting van waterlopen, het verder klimaatrobuust maken van het waterbeleid en samenwerken met andere partners in het kader van onder meer een gebiedsgerichte werking blijven voor ons onmisbaar. Dat betekent dat we de gevolgen van zowel aanhoudende droogte als van wateroverlast beperken.

In samenspraak met andere actoren pakken we de overstromingsproblematiek aan. We doen dit op de verscheidene niveaus van de meerlaagse waterveiligheid. We vrijwaren dan ook de overstromingsgevoelige gebieden van nieuwe bebouwing en kijken op welke manier deze gebieden een meerwaarde kunnen betekenen voor zachte recreatie, voedselproductie, energiebevoorrading en natuur.

Daarnaast willen we een provinciaal meetnet uitbouwen om waterpeilen te monitoren in het kader van droogte en/of wateroverlast. We beginnen met een aantal proefprojecten.

In het kader van een klimaatrobuust waterbeleid werken we proefprojecten uit om na te gaan of we bufferbekkens kunnen inzetten om wateroverlast op te vangen en om deze in te zetten bij droogteperiodes. We willen hiervoor een structurele samenwerking met de land- en tuinbouwsector en met andere sectoren. We realiseren enkele proefprojecten.

Meer provinciale waterlopen

We onderhouden de 1650 km provinciale waterlopen en proberen alle gemeenten te overtuigen om hun gemeentelijke waterlopen (derde categorie) over te dragen. We vestigen daarbij de aandacht op een goede waterkwaliteit van de waterlopen die onder provinciaal beheer vallen.

We willen inzetten op de uitbouw van een provinciale digitale atlas onbevaarbare waterlopen.

Gestroomlijnd landschap

De provincie zal verder werk maken van een gebiedsgerichte werking en zal hiervoor enkele nieuwe gebiedsgerichte projecten opstarten, samen met lokale besturen en het middenveld, om op het terrein een gezamenlijk actieprogramma te realiseren. De acht lopende projecten van gestroomlijnd landschap zullen we zoals vooropgesteld in het klimaatplan aanvullen met enkele nieuwe gebiedsvisies voor nieuwe projectgebieden. Het verhogen van de biodiversiteit en het bestrijden van invasieve soorten wordt ook in het integraal waterbeleid een rode draad.

3. Milieu en natuur

Ruimte voor natuur

Ruimte voor natuur creëren is in Vlaanderen noodzakelijk. In functie van een versterking van de biodiversiteit, natuurlijke ecosystemen en een grotere bosindex zet de provincie verder in op de werking van de vzw's Regionale Landschappen. Deze landschappen dragen bovendien bij aan de algemene ontsnippering van de nog resterende natuur- en bosgebieden en het behoud van landschappelijke erfgoedwaarden. We streven naar een gebiedsdekkende werking voor de Regionale Landschappen in de provincie Oost-Vlaanderen.

Uitbreiding provinciale natuur

De creatie en uitbreiding van groenblauwe structuren over de hele provincie is een prioritaire doelstelling. Samen met Vlaanderen, de vzw's Regionale Landschappen en de lokale besturen werken we aan meer groen in onze provincie, zowel rond stedelijke kernen als in de open ruimte. We breiden de provinciale natuur- en bosgebieden uit met minstens 10%. We streven naar een verdubbeling van de huidige Oost-Vlaamse bosindex tegen 2030. We doen dit met de Bosgroepen, de vzw's Regionale Landschappen, regionale en strategische projecten en met financiële ondersteuning van erkende, terreinbeherende natuurverenigingen. We bouwen verder mee aan de realisatie van stadsrandbossen.

Regionale natuur- en landschapontwikkeling

Steden en gemeenten moeten groener en gezonder worden en ze moeten het water maximaal ter plaatse vasthouden. We investeren sterker in regionale projecten als provinciaal gebiedsregisseur. We blijven steden en gemeenten ondersteunen voor de opmaak van natuur-, bosbeheer- en bermbeheerplannen en ondersteunen hen daarnaast bij de opmaak van natuurverbindingsskaarten.

Milieu en natuur voor landbouw

Overvloedige neerslag, langdurige droogtes, krachtigere stormwinden: landbouwers staan voor bijzonder grote uitdagingen. We zien in de landbouwers dan ook een belangrijke partner in het creëren van klimaatbestendige landschappen en het voorzien van ecosysteemdiensten. Voor de opvang en buffering van water, erosiebestrijding en de productie van voedsel hebben zij een cruciale rol te vervullen. Als provincie promoten we de bestaande beheersovereenkomsten. We zetten ze gericht in en in samenwerking met de Vlaamse Overheid onderzoeken we de mogelijkheden van de lokale beheerpakketten voor kleine landschapselementen en/of landschappelijk erfgoed. De provincie neemt de landbouwsector dan ook actief mee in de hertekening van ons provinciale landschap.

Natuureducatie en -sensibilisatie

De provincie engageert zich tot ondertekening van het charter natuur en gezondheid, in navolging van de andere provincies. Daarmee erkennen we de waarde van de natuur voor onze gezondheid.

We zetten sterk in op natuureducatie. Het leerzaam aanbod van de Kaaihoeve zetten we verder. We werken samen met natuurverenigingen om kinderen topnatuurexperiënties te bieden en koppelen daar doe-activiteiten aan. We zetten de samenwerking rond natuurstudie met Natuurpunt Studie op een structurele manier verder.

We onderzoeken ook extra locaties waar een bezoekerscentrum kan komen als toegangspoort tot grote natuurgebieden. We voorzien subsidies voor de werking van bezoekerscentra.

Provinciaal Centrum voor Milieuonderzoek

Het PCM-laboratorium staat in voor het uitvoeren van beleidsondersteunend milieuonderzoek en -advies op maat. Het werkt uitsluitend voor openbare besturen. In de komende bestuursperiode zetten we blijvend in op de technisch-wetenschappelijke ondersteuning van interne en externe klanten.

Biologische analyses van de waterkwaliteit bouwen we nog verder uit en de waterkwaliteit binnen de gestroomlijnde landschappen monitoren we regelmatig.

We maken werk van het diversifiëren van het klantenbestand van het PCM. We versterken de samenwerking met het 'Provinciaal Instituut voor Hygiëne Antwerpen' en we werken aan de verdere uitbouw van een dienstverleningsaanbod buiten de provinciegrenzen met het 'Interprovinciaal Kenniscentrum voor milieu en aanverwante thema's'.

We zetten nog meer in op de technisch-wetenschappelijke ondersteuning van het provinciale en gemeentelijke klimaatbeleid.

Ruimtelijk omgevingsbeleid

Onze samenleving staat voor heel wat uitdagingen: de samenstelling van de bevolking wijzigt, het klimaat verandert, de bevolking verplaatst zich meer en over grote afstanden, en mensen vullen hun vrije tijd altijd anders in. Oost-Vlaanderen is dichtbevolkt en tegen 2050 verwachten we een toename met 130.000 gezinnen. Tevens is het een van de belangrijkste verkeersknooppunten van West-Europa. Onze economie en havens, het dynamisme en de aantrekkingskracht van Oost-Vlaanderen zorgen voor onze welvaart, maar leggen ook een druk op de leefbaarheid in onze provincie.

In de ruimte komen alle sectoren samen: natuurbeleid, landbouw, integraal waterbeleid, economie, wonen, mobiliteit, erfgoed, ... Daarom is het ook belangrijk om een horizontaal en geïntegreerd omgevingsbeleid te voeren dat doorwerkt in alle beleidsbeslissingen, plannen en vergunningsdossiers.

1. Ruimtelijke planning

Het provinciaal ruimtelijk beleid moet een transitie naar een duurzame ruimtelijke ontwikkeling faciliteren.

De bestaande ruimte moeten we zowel intensiever als kwalitatiever gebruiken. We kiezen daarom dan ook resoluut voor kwalitatieve verdichting van onze steden en dorpskernen om zo onze open ruimte, natuurgebieden en waardevolle landschappen te vrijwaren.

Het provinciebestuur speelt een belangrijke rol in het ruimtelijk beleid waar het de gemeentegrenzen overschrijdt. In samenspraak met de verscheidene diensten en actoren gaan we ook op zoek naar de juiste instrumenten om het gewenste ruimtelijk beleid te operationaliseren. Dit kan gebeuren door de opmaak van RUP's en verordenende instrumenten, gebiedsgerichte strategische en bovenlokale projecten en de opmaak van beleidskaders als leidraad voor ruimtelijke projecten en omgevingsbeleid, maar ook als afwegingskader voor vergunningsdossiers.

Provinciaal Beleidsplan Ruimte als basis voor een duurzaam en kwaliteitsvol ruimtelijk beleid

Tijdens deze bestuursperiode werken we aan de opmaak van een Provinciaal Beleidsplan Ruimte als volwaardige opvolger van het structuurplan, voortbouwend op de algemene visie in de kernnota "Maak Ruimte voor Oost-Vlaanderen 2050". Het is essentieel om binnen de gebieden voor maatschappelijke activiteiten sterk in te zetten op strategische verdichtingszones: binnen deze gebieden kunnen kwaliteitsvolle omgevingen gevormd worden voor wonen, werken en ontspannen door meervoudig en intensief ruimtegebruik. Hier is een duidelijke link met een vernieuwend mobiliteitssysteem. Daarnaast is de verdere ontwikkeling van economische activiteitenzones - hetzij door verwerving hetzij door aanleg, reconversie en sturing van specifieke zones voor bedrijvigheid en logistiek - cruciaal.

Het provinciebestuur moet een "regulator" zijn om, vanuit een bovenlokale regionale visie, bijkomende ruimte te voorzien voor wonen en werken. Hierbij verlaten we het strikt hiërarchisch kader van de structuurplannen en vertrekken we vanuit kansen en opportuniteiten.

We kiezen resoluut voor de vernieuwde methodiek van beleidsplanning in coproductie met alle grondgebonden provinciale diensten. Hiervoor werken we een coherente set van beleidskaders uit die het duurzame ruimtelijk beleid van de provincie nog scherper moet stellen en een kader bieden voor lokale besturen, burgers, middenveldorganisaties en bedrijven. Deze beleidskaders interfereren met elkaar en zorgen voor de vertaling van de strategische visie in een concreet actieplan.

De provincie als ruimtelijk regisseur van bovenlokale gebiedsgerichte projecten

De dienst Ruimtelijke Planning heeft zich de voorbije jaren verbreed onder de noemer #planningkwadraat tot een werking die projectmatig en in partnerschap met burgers, bedrijven en andere overheden werkt aan de transformatie van Oost-Vlaanderen. De provincie neemt hier – afhankelijk van het gebied en het project – een andere rol op. Dit kan gaan van een coördinerende rol tot een meer ondersteunende rol, van een sensibiliserende rol tot een trekkersrol, om zo uitvoering te geven aan een gedragen ruimtelijke beleidsvisie.

De komende bestuursperiode zetten we de werking van gebiedsgerichte processen verder waar dit een meerwaarde heeft voor de provincie of een deelregio. Een bovenlokale, gebiedsgerichte aanpak is hierbij cruciaal. “Partnerschap” en “realisatiegerichtheid” zich hierbij de kernwoorden. Binnen deze werking zetten we maximaal in op een afstemming en samenwerking over de beleidsdomeinen heen. Hierbij benutten we maximaal de bestaande subsidiekanalen vanuit Europa of Vlaanderen. We onderzoeken de mogelijkheden voor een flexibele werking met een structurele dienstoverschrijdende projectenportefeuille. Hierbij focussen we zowel op inhoudelijke als op procesmatige aspecten zodat we de projecten – indien nodig – tijdig kunnen bijstellen.

Regionaal woonbeleid

Op basis van de werking van de woningmarkten en de actuele woontendensen in Oost-Vlaanderen werken we aan een toekomstgericht woonbeleid in een breder ruimtelijk beleid. Demografische ontwikkelingen en de daarmee samengaande ontwikkelingen in het wonen laten zich gelden op een andere schaal dan gemeenten en manifesteren zich op het niveau van regionale woningmarkten. Deze zijn functionele woonruimtes met een eigen demografische en woondynamiek. De centrumsteden winnen daarbij aan populariteit maar het blijft moeilijk om jonge gezinnen in de stad te houden. Ook in landelijke kernen moeten we zorgen voor voldoende aangepaste huisvesting voor alle leeftijden en bevolkingsgroepen. Daarbij maken we optimaal gebruik van de beschikbare ruimte. In de eerste plaats focussen we op een optimalisatie van het bestaand woningpatrimonium en de bebouwde ruimte. Het verder aansnijden van woonreserve- en openruimtegebieden beperken we tot een absoluut minimum.

We bundelen onze kennis in een kennis- en expertisecentrum over wonen en kwalitatieve verdichting ten behoeve van lokale woonactoren en de eigen diensten. De opgebouwde kennis op het vlak van experimentele en nieuwe woonvormen en de regionale woonmarkten combineren we met de expertise rond herbestemming en kwalitatieve verdichtingsprocessen binnen het ruimtelijk beleid.

Wonen is een basisbehoefte, vandaar onze aandacht voor aanvullende leningen en experimentele woonvormen. We houden de concepten tegen het licht in functie van de effectiviteit op het ruimtelijk beleid van de provincie en de lokale besturen. Daartoe is een evaluatie van beide concepten wenselijk.

2. Vergunningenbeleid

Omgevingsvergunning

Met het invoeren van de omgevingsvergunning – namelijk het samenbrengen van stedenbouwkundige handelingen en de vergunning voor ingedeelde inrichtingen, de natuurvergunning en socio-economische vergunning in de omgevingsvergunning – dienen we het volledige vergunningsproces te herbekijken en al deze vergunningsprocessen op elkaar af te stemmen en zo veel mogelijk te integreren.

Omwille van die reden leggen we een aantal beheersmaatregelen vast, hertekenen of passen we processen aan en zetten we kennisuitwisseling op.

Transparantie en kwaliteit

We willen meer transparantie en een verhoging van de kwaliteit van de beslissingen inzake vergunningenbeleid en dit gebaseerd op de aanbevelingen van Audit Vlaanderen. De motivering onderbouwen we voldoende juridisch en stemmen we af op rechtspraak en rechtsleer.

We investeren in informatie- en databeheer en in het opzetten van een monitoringssysteem en rapportering rond de omgevingsvergunningen.

We nemen het initiatief om, net als andere provincies, een omzendbrief op te maken waarin we aangeven in welke omstandigheden de deputatie, bij omgevings- of verkavelingsaanvragen in graad van beroep, rekening kan houden met beleidsmatig gewenste ontwikkelingen.

Mobiliteit

De provincie zet verder in op duurzame verplaatsingen en een versnelde aanleg van het functionele fietsrouten netwerk. Het behelst de uitbouw van een fijnmazig provinciaal fietsnetwerk, de uitwerking van een trage wegnennetwerk en het faciliteren en stimuleren van duurzame mobiliteit.

De burger verwacht antwoorden op de klimaat - en mobiliteitsuitdagingen. Het uitwerken van duurzame alternatieven, zoals fietsnetwerken met fietssnelwegen, liggen op het kruispunt van deze uitdagingen en verdienen de absolute prioriteit. De provincie is het fietsbestuur bij uitstek.

1. Duurzame mobiliteit

De provincie faciliteert en stimuleert op verscheidene manieren het gebruik van duurzame vervoersmiddelen voor verplaatsingen.

We blijven inzetten op educatieve initiatieven en het aanbieden van educatieve materialen. We gaan maximaal voor het bekomen van synergiën tussen onze educatieve materialen en andere door de dienst geleverde producten.

De provincie blijft de huidige projecten en initiatieven ter stimulatie en facilitering van duurzame functionele verplaatsingen verder ondersteunen en opschalen waar gewenst. Zo zetten we verder in op de actieve promotie van fietsen en fietssnelwegen. We ondersteunen gemeenten en steden met het opmaken van fietsbeleidsplannen. Het projectenfonds biedt ondersteuning voor innovatieve en duurzame projecten. Het scholenfonds biedt ondersteuning aan scholen voor het uitvoeren van duurzame mobiliteitsplannen.

Naast de huidige initiatieven en projecten rond duurzame mobiliteit plaatsen we enkele klemtonen omtrent het ontwikkelen van een duurzamer woon-werkverkeer. De huidige mobiscan en de testkaravaan bundel we en bieden we als een compleet pakket aan aan bedrijven en andere instellingen. We investeren in kwalitatieve dienstfietsen.

We stellen onze expertise ter beschikking en leveren een actieve bijdrage aan het tot stand komen van gebiedsgerichte mobiliteit. Als intermediair bestuur vervult de provincie een actieve rol inzake duurzame mobiliteit, specifiek wat betreft voet- en fietsinfrastructuur en woon-werkverkeer.

2. Functioneel fietsnetwerk

Het functionele fietsrouten netwerk bestaat uit het fijnmazige lokaal en bovenlokaal netwerk (LFF en BFF) en uit fietssnelwegen.

De steden en gemeenten leggen zowel de lokale als bovenlokale functioneel fietsrouten netwerken aan en beheren die ook. De provincie subsidieert beide fietsrouten netwerken.

De provincie legt de fietssnelwegen aan en draagt deze daarna over aan de gemeenten voor het beheer. De dienst mobiliteit bezit de kennis en expertise en rolt deze fietssnelwegen effectief en kostenefficiënt uit. Fietssnelwegen ouder dan twee jaar zijn echter niet meer conform het nieuwe fietsvademecum zoals opgesteld door Vlaanderen. Heraanleg van bepaalde segmenten dringt zich op.

We verbeteren gevaarlijke overwegen en meten de kwaliteit van de trajecten met een meetfiets. We zorgen voor eenduidigheid in de wegcode waarbij fietsers voorrang genieten op het hele traject van de fietssnelweg.

We krikken de ambities omtrent de uitbouw van het fietssnelwegennetwerk fors op.

3. Trage wegen

Sinds 2009 werken we voor het provinciaal beleid trage wegen samen met de vzw's Regionale Landschappen en Trage Wegen vzw. We ronden in 2020 de eerste fase van het uitwerken van een trage-wegenplan af. Deze fase bestaat uit het opmaken en in kaart brengen van dit netwerk. Ongeveer de helft van de gemeenten die opgenomen zijn in het voorlopige trage wegenplan zijn al bezig met de uitvoering ervan. De provincie voorziet in subsidiering van de gemeenten voor deze projecten.

Het provinciale beleid trage wegen wordt dan ook verdergezet. De doelstelling voor 2020, het uitwerken van het trage wegennetwerk, zullen we halen. Als doelstelling voor 2025 streven we de gemeente-overschrijdende ontsluiting van dit bovenlokaal trage wegennetwerk na. We stimuleren gemeenten om bij nieuwe woonprojecten aandacht te hebben voor de aanleg van trage wegen en de aansluiting op het netwerk.

Interne organisatie

1. Werking en personeel

Personeelsbeleid

Het provinciepersoneel is klantvriendelijk, correct en transparant in de informatieverstrekking.

Vanuit de algemene tendens naar flexibele arbeid moet het departement Personeel vlug kunnen schakelen en inspelen op evoluties op de arbeidsmarkt, hogere pensioenleeftijd, knelpunt- en projectfuncties. Hierbij houden we rekening met de krapte op de arbeidsmarkt, de diversiteit in de samenleving en de gevarieerde personeelsnood binnen het bestuur.

Daarbij vullen we de personeelsbehoeftes van het bestuur op een duurzame, beheersbare en organisatiebrede manier in binnen een redelijke termijn. Dit met in acht name van het verhogen van de inzetbaarheid van de medewerkers enerzijds en het anderzijds realiseren van een hogere jobtevredenheid. Ook de aantrekkingskracht als werkgever zetten we extra in de verf.

Op de werkvloer hanteren we een open cultuur met wederzijds respect.

We zetten in de eerste plaats in op maximale interne mobiliteit. Waar mogelijk gebeurt de selectie op basis van generieke functieprofielen met een verbrede taakhoud. Hetzelfde principe hanteren we voor projectfuncties. Het projectmatig inzetten van personeel leidt heden tot een dreigend vertrek van kennis en ervaring, een verstoring van de werking van diverse diensten en een kosteninefficiëntie bij het herhaaldelijk aantrekken van nieuw personeel. Waar projecten ondertussen regulier beleid zijn geworden, is een verankering van personeel gewenst. Het bestuur kiest ervoor om horizontale participatie consequent toe te passen binnen de organisatie. Vervanging van personeel is geen automatisme maar gebeurt op basis van dienstnoodwendigheden.

We werken een actieplan uit om langdurig zieke personeelsleden op te volgen. Dit actieplan omvat een duidelijk kader waarin we langdurig zieken omringen en begeleiden. We maken deeltijds werken voor een chronisch ziek statutair personeelslid eveneens mogelijk.

Het personeelsbestand van de provincie wordt meer en meer een afspiegeling van onze diverse maatschappij. Het gelijke kansenbeleid blijft een aandachtspunt. We zetten ook meer in op sociale tewerkstelling.

We werken een traject uit om een kwaliteitslabel te behalen als werkgever.

Welzijn op het werk

De Interne Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk werkt een plan uit voor het welzijn van de werknemers en de werkomgeving voor alle diensten en scholen. De dienst ondersteunt het provinciebestuur bij het implementeren van de welzijns- en milieuwetgeving en waakt erover dat de provincie handelt conform de geldende wetgeving. Een brede welzijnsenquête peilt naar de noden en verwachtingen.

We stimuleren een gezonde levensstijl bij de werknemers en zetten het personeel aan tot voldoende beweging, gezonde voeding en mentale fitheid. We zetten sensibiliserend en activerend in op duurzame woon-werkverplaatsingen. We voorzien in regelmatige sportactiviteiten voor het personeel en werken een plan uit om samen te sporten. We besteden meer aandacht aan een evenwichtig aanbod van gezonde voeding, met aandacht voor vegetarische, biologische, fairtrade en seizoensgebonden productenvoeding van lokale landbouwers.

We zetten proactief, niet curatief, in op werkbaar werk. We begeleiden leidinggevenden om voldoende aandacht te hebben voor zithoudingen, het aanpassen van werkmateriaal en het aanbieden van hulpmiddelen om

ergonomische werkplekken te creëren. We sensibiliseren medewerkers ook om proactief rekening te houden met het principe van langer werken omwille van de hogere pensioenleeftijd.

We dragen zorg voor het psychosociaal welbevinden. Met een welzijnsenquête peilen we naar de risico's, de draagkracht van de job, de werkinhoud, de arbeidsomstandigheden en de arbeidsverhoudingen.

Het provinciebestuur stelt criteria vast voor een duurzaam aankoopbeleid. Vanuit het klimaatactieplan enerzijds en de gezondheid van ons personeel anderzijds kiezen we voor gezonde en duurzame grondstoffen (kringlooeconomieprincipe) en onderhoudsproducten. Bij de aankoop van nieuwe wagens kiezen we voor wagens met een milieuvriendelijke aandrijving. Er wordt verder gewerkt aan het voorzien van elektrische laadpunten.

We werken aan een grondige update van het Welzijn Milieu Duurzaamheid zorgsysteem (WMD). We beogen een vereenvoudiging en een verbetering zodat het praktisch bruikbaar wordt.

Met een horizontaal informatie- en sensibilisatieplan maken we het personeel bewust om oog te hebben voor zowel eigen welzijn, als dat van anderen en om klimaatneutraal te handelen. Dikketruiendag, dag van de aarde, wereldwaterdag, wereldveiligheidsdag, ... hebben een sensibiliserende waarde en krijgen de nodige aandacht.

Juridische Aangelegenheden en Bestuurszaken

De dienst Juridische Aangelegenheden en Bestuurszaken zorgt voor kwaliteitsvol juridisch advies aan interne klanten en ondersteunt hen bij de lopende procedures voor de verscheidene hoven en rechtbanken.

De dienstverlening aan de gemeenten inzake GAS-verkeer en GAS-niet-verkeer wordt onbepaald verdergezet vanuit een kostendekkend principe.

2. ICT en eGov

ICT

De dienst ICT staat in voor het ter beschikking stellen van ICT-gerelateerde middelen aan de interne diensten en aanverwante organisaties zodat zij hun toegewezen taken zo optimaal mogelijk kunnen realiseren.

Dienstverlenend, bedrijfszeker, veilig, efficiënt en optimaal digitaal zijn daarbij sleutelwoorden.

De ICT-dienst kampt met een structureel personeelstekort. Deze personeelsbezetting zorgt voor een aantal uitdagingen. Primordiaal moeten we dan ook een antwoord bieden op het personeelstekort. Alleen op die manier kunnen we de kritische werknemers- en kennismassa behouden en een kwalitatieve dienstverlening verzekeren.

Verder streven we naar een gecentraliseerde ICT-structuur en een horizontale standaardisatie over alle diensten heen.

Het ontbreken van GIS-expertise en -dienstverlening is hierbij een aandachtspunt. Dat veroorzaakt een aantal problemen: afwezigheid van interne GIS-dienstverlening, incompatibele datacollectie, onbetrouwbare verwerking en de onbeschikbaarheid van GIS-data. Wij remediëren dit opdat onze diensten effectiever en tijdsefficiënter kunnen werken, ze data kunnen uitwisselen met andere actoren en ze kaartmateriaal publiek beschikbaar kan stellen

Ook willen we andere projecten die een organisatorische of legislatieve verplichting met zich meedragen de aandacht geven die ze verdienen. Het opzetten en implementeren van deze doelstellingen vereist in de eerste plaats een functionele ICT-organisatie. Eens een antwoord is gevonden op het personeelstekort kan een analyse uitgevoerd worden over de noodzakelijke succesfactoren om tegemoet te kunnen komen aan de organisatorische en projectmatige verwachtingen.

eGov

De digitale uitdagingen voor lokale overheden en organisaties worden altijd groter. De provincie is met eGov de ideale partner om vanuit neutrale, niet-commerciële, intermediaire invalshoek de ICT-(samen)werking van lokale besturen te ondersteunen.

Met eGov zetten we in op de verdere ondersteuning. Het behalen van schaalvoordelen, het streven naar een kwaliteitsvol, efficiënt en effectief digitaliseringsbeleid en het uitbouwen van één digitaal ecosysteem van overheden staan hierbij centraal.

De lopende initiatieven vanuit eGov in verband met ICT, GIS, Informatieveiligheid, Archiefbeheer en Informatiebeheer bouwen we verder uit. Nieuwe initiatieven focussen zich op die domeinen waar het lokale besturen aan slagkracht en efficiëntie ontbreekt, en waar de werking van overheid naar overheid een kritische succesfactor is.

De provincie staat voor gelijksoortige uitdagingen als de andere lokale overheden en organisaties. We leggen de focus op het delen van oplossingen en mensen, een principe dat we doortrekken inzake samenwerking tussen dienst ICT en eGov.

In alle beleidsdomeinen kunnen we met het doordacht inzetten van informatietechnologiediensten een beter beleid uitrollen. Om een degelijke strategie hieromtrent te kunnen ontwikkelen voor de provincie Oost-Vlaanderen, bundelen we de digitale expertise van eGov en de grondgebonden expertise van de verscheidene provinciale beleidsdomeinen, specifiek voor de ontwikkeling van de provincie Oost-Vlaanderen als slimme regio. Samenwerking met de Oost-Vlaamse steden en gemeenten staat hierbij centraal.

De lokale besturen en organisaties dekken de kosten van de uit te bouwen ondersteuning. In een krappe arbeidsmarkt willen we voor deze ondersteuning expertise in huis houden en nog verder ontplooiën. We streven daarom naar een herziening van de huidige projectwerking binnen eGov, en een structurele inrichting van de organisatiestructuur.

3. Steunpunt Data & Analyse

Studiecel voor intern en extern gebruik

Het steunpunt Data & Analyse is een studiecel die data verzamelt, ordent en deze aanbiedt aan de buitenwereld (bv www.provincies.incijfers.be), maar ook analyses op de beschikbare info uitvoert en onderzoeken uitschrijft of zelf opneemt. De verscheidene provinciale Steunpunten werken interprovinciaal samen om op een coherente en gestroomlijnde manier deze gegevens te verzamelen, te ordenen en te ontsluiten.

Zowel de interne als de externe diensten kunnen het Steunpunt bevragen. Dit kadert binnen de kwaliteitszorg die we nastreven.

Afstemming en overleg

De vaststelling is dat er binnen het provinciebestuur meerdere directies zijn die data verzamelen en daar mee aan de slag gaan. Het Steunpunt Data & Analyse zal een overlegtafel organiseren met het oog op de coördinatie en afstemming van het geheel. Rond de tafel zullen alle betrokken directies en diensten plaatsnemen met de bedoeling afspraken te maken rond de te verzamelen en aan te kopen data, rond de analyses en onderzoeken die zinvol zijn, rond het aanbod naar zowel interne als externe klanten.

4. Communicatie

Als overheid gebruiken we het Nederlands in elke communicatie. Dit geldt ook voor de benaming van activiteiten en voor slagzinnen. Verzelfstandigde agentschappen onderschrijven eveneens die regel. We nemen dit ook op als algemene voorwaarde in onze subsidiereglementen en overeenkomsten met derden.

We voeren een heldere interne en externe communicatie. Helder communiceren is niet alleen een zaak van communicatiespecialisten en -diensten. Alle medewerkers van de provincie moeten hier dagelijks werk van maken. Dat kost tijd en energie, maar de investering loont. In al onze communicatie focussen we op vier belangrijke aspecten: doelgroep, structuur, formulering en toetsing.

Focus op de kerntaken

De Provincie ondersteunt geen persoonsgebonden evenementen. We trekken hier een duidelijke lijn en doen dit ook niet met omwegen zoals 'regiomarketing'.

De provincie is een belangrijke partner van steden en gemeenten. Daarom richten we ons op die communicatie. Alleen in de domeinen waarbij de provincie rechtstreeks contact heeft met de burger, voeren we nog een brede communicatie.

De beleidsdepartementen maken elk half jaar een communicatieplan op met budget per actie. Dit gebeurt tijdig zodat het departement Communicatie een globaal plan kan opmaken. Het totaal aan middelen mag het vooropgestelde maximumbedrag niet overschrijden. De beleidsdepartementen werken per actie een voorstel van communicatie uit. Dit gebeurt in overleg met het departement communicatie. Zij toetsen alles af aan onder andere het huisstijlhandboek en de globale planning. De finale uitvoering van de communicatie hangt van actie tot actie af.

Radicaal digitaal

Digitaal is de toekomst. We evalueren de vernieuwde website en bekijken waar we de landingspagina beter kunnen afstemmen op de behoefte van de gebruikers. Een gescheiden toegang voor 'burgers' en 'professionelen' is hierbij aangewezen. Hoewel we ook digitaal helder communiceren, is het van belang dat de professionelen meer gespecialiseerde informatie krijgen. Om mee te zijn met de digitale revolutie zorgen we voor continue bijscholing van alle diensten.

De overgrote meerderheid van de interne en externe communicatie van de provincie verloopt digitaal. Daarom beperken we de papieren versies tot het minimum.

5. Financiën

De evolutie naar de nieuwe Beheers- en Beleidscyclus 2020 zal ook op onze organisatie een belangrijke impact hebben. Hier moeten we ook als provincie zorgvuldig mee omgaan. Deze nieuwe BBC zal zorgen voor een sterke vereenvoudiging van onder andere de beleidsrapporten.

Die positieve evolutie zorgt er bijvoorbeeld voor dat we als bestuur zullen kunnen focussen op een efficiëntere inzet van het personeel. Het zal niet langer noodzakelijk zijn extra diensten op te richten of extra personeel aan te werven om een bepaalde doelstelling te bereiken.

Een belangrijk aspect van het financieel beheer van de provincie is dat we uitgebreid aandacht schenken aan de gezondheid van de provinciale financiën. Het moet immers een hoofddoelstelling zijn een gezond financieel provinciaal bestuur te hebben. Dat is één van de voorwaarden om de andere gestelde doelstellingen te kunnen realiseren.

Als provinciebestuur leggen we de focus op de kerntaken en voeren deze efficiënt uit. We stellen een realistische en duidelijk gefaseerde investeringsplanning op. We stemmen de ontvangsten en uitgaven beter op elkaar af. We laten het budget en de jaarrekening nauwer op elkaar aansluiten.

We besteden de gepaste aandacht aan de digitalisering van de verantwoordelijke diensten zodat we alles zo begrijpelijk mogelijk kunnen houden voor de burger.

Tenslotte zorgen we ervoor dat de belastingbetaler ook iets voelt van de afslanking van de provincies. Dat bereiken we aan de hand van een belastingverlaging voor zowel gezinnen als bedrijven. Concreet zetten we in op een verlaging van het minimumtarief van de Algemene Provinciebelasting (APB) voor gezinnen van 15%. Het minimumtarief van de APB voor bedrijven vermindert deze bestuursperiode met zo'n 10%. We vermijden bovendien dat we bedrijven die hun daken gebruiken voor installatie voor de productie van eigen energiebehoeften erdoor zwaarder belasten. Een andere prioriteit van dit bestuur is het stimuleren van ondernemerschap, in het bijzonder de startende ondernemingen. Die geven we in het startjaar een duwtje in de rug door middel van een vrijstelling van belastingen gedurende een jaar.

6. Patrimonium

Leopoldskazerne

De realisatie van het project Leopoldskazerne is een hefboom voor het efficiënter en effectiever maken van de werking van de diverse provinciale diensten die in de provinciehoofdstad gehuisvest zijn.

De Leopoldskazerne is een voorbeeldproject inzake duurzaamheid. Samenbrengen van alle administratieve diensten en van het avondonderwijs op één locatie zal bovendien leiden tot efficiëntieverbetering. Dit onder meer door het oprichten van een front, mid- en backoffice. Het samenbrengen zal er ook toe leiden dat we de ondersteunende processen kunnen herzien. Dit kan na onderzoek leiden tot aanpassing van het organogram en tot personeelsinkrimping in deze diensten. De vrijgekomen middelen kunnen we op andere plaatsen inzetten om de werking van de provinciale administratie te verbeteren.

De nieuwe locatie grijpen we aan om een nieuwe manier van werken in te voeren maar evenveel aandacht zullen we besteden aan welzijn voor het personeel en de bezoekers, doorgedreven digitaal werken en duurzame mobiliteit. Diverse bedrijfsprocessen zullen we daarom herbekijken. Het hele veranderingsproces voeren we essentieel uit over drie onderdelen, de 3 B's: Bricks, Bytes en Behaviour. Aan alle drie schenken we evenveel aandacht.

Verbeteren van het beheer door verbeteren interne werking

Het onderhoud van de diverse provinciale gebouwen maken we efficiënter door enerzijds reorganisatie van de technische ondersteunende medewerkers in mobiele ploegen. Anderzijds is het de bedoeling om nieuwe instrumenten toe te passen. Zo zullen we inzetten op de digitalisering van de logistieke processen om deze efficiënter te maken en de uitbouw van een ticketsysteem voor onderhoudsingrepen.

We voorzien in de centralisatie van de grondinnemingen voor alle provinciale diensten en gelieerde organisaties en van het beheer van alle zakelijke rechten binnen de aankoopdienst. Daarnaast zal men een grondenbank per regio uitbouwen om de realisatie van grondgebonden projecten van de beleidsdiensten te ondersteunen.

We maken werk van een verdere professionalisering van de aankoopdienst en de aankoopprocessen en van het optimaliseren van het voorraadbeheer.

Patrimonium en energieprestaties verbeteren door doordachte investeringen

In de toekomst willen we voor het beheer en de uitbouw van het patrimonium van de provincie met beheerplannen werken. Voor een aantal provinciale sites starten we daarom met de opmaak van een beheerplan. Deze beheerplannen zullen de leidraad vormen om tot een coherente aanpak en planning van de investeringen in het patrimonium te komen.

We gaan aan de slag met de resultaten van de conditiestaatmeting van het patrimonium van de provincie. De ernstigste tekortkomingen aan dit patrimonium werken we weg zodat het hele provinciale patrimonium aan een minimumconditienorm voldoet. Hiervoor voorzien we voldoende budgetten. Voor een 15-tal gebouwen rollen we tijdens het eerste gedeelte van de bestuursperiode een prioritaire aanpak uit. Tijdens het tweede gedeelte van de bestuursperiode starten we met de renovatie van een 43 tal gebouwen. Hierdoor brengen we de gebouwen die zich in slechte staat bevinden naar een aanvaardbaar niveau.

We voeren het in 2017 goedgekeurde energietraject 2050 uit. We voorzien met voldoende aandacht in een afstemming met de resultaten van de conditiestaatmeting zodat geen nutteloze of dubbele investeringen gebeuren.

Provinciaal Patrimonium optimaliseren

We onderzoeken welk deel van het provinciaal patrimonium we kunnen afstoten. Dit realiseren we in deze bestuursperiode.

Uitleendienst

De uitleendienst staat ten dienste van lokale besturen en het middenveld. Met afstemming met lokale besturen investeren we verder in ontleenbaar materiaal. Met een communicatiecampagne zetten we het aanbod in de markt.

Investeringen zullen ook gebeuren in de infrastructuur, met onder andere een alternatieve locatie voor de uitleenpost in Sint-Niklaas, met een nieuwe vloer in de uitleenpost van Gent en met de introductie van een 'inleverbus voor materiaal' waardoor de klantvriendelijkheid verhoogt doordat ontleners de spullen ook buiten de openingsuren kunnen terugbrengen.

De eigen provinciale evenementen ondersteunen we in de toekomst met materiaal en personeel van de uitleendienst.

De Deputatie

Kurt Moens, eerste gedeputeerde (N-VA)

- Woordvoerder deputatie en communicatie
- Politieke organen - secretariaat - administratieve dienstverlening - archief
- Logistiek: Aankopen, Transport en Verzending, en Facilitair beheer
- Financiën en algemene financiering
- Economie incl. POM
- Onderwijs incl. vorming (PAULO)
- Erediensten en vrijzinnigencentra
- Overige hulpdiensten - bestuurlijke preventie (incl. GAS)
- Organisatiebeheersing
- Restbevoegdheden: diverse

Leentje Grillaert, tweede gedeputeerde (CD&V)

- Vergunningenbeleid
- Landbouw en plattelandsbeleid
- Integraal waterbeleid incl. toezicht polders
- Toezicht gemeenten
- Middenstand en EROV
- Toerisme
- Ontwikkelingssamenwerking
- Patrimonium
- Interbestuurlijk beleid
- APB Lemberge en steunpunt data-analyse
- Uitleendienst
- Logistiek: deel patrimonium

Riet Gillis, derde gedeputeerde (Groen)

- Mobiliteit
- Milieu en Natuur
- Klimaat en energie
- Personeel
- Welzijn op het werk
- Buitenlandse betrekkingen en Europese projecten
- ICT en eGov
- Juridische aangelegenheden

Annemie Charlier, vierde gedeputeerde (N-VA)

- Ruimtelijke planning
- Wonen
- Onroerend erfgoed
- Recreatiedomeinen